

Maria OŻÓG
Cezary RITTER

JAN PAWEŁ II O SPRAWACH OSTATECZNYCH

Wykaz skrótów

IGP – *Insegnamenti di Giovanni Paolo II* [Città del Vaticano]

I (1978) ss. 477	XIV (1991) t. 1, ss. 1983
II (1979) [t. 1], ss. 1729	XIV (1991) t. 2, ss. 1619
II (1979) t. 2, ss. 157	XV (1992) t. 1, ss. 2147
III (1980) t. 1, ss. 1983	XV (1992) t. 2, ss. 1119
III (1980) t. 2, ss. 1869	XVI (1993) t. 1, ss. 1855
IV (1981) t. 1, ss. 1292	XVI (1993) t. 2, ss. 1725
IV (1981) t. 2, ss. 1313	XVII (1994) t. 1, ss. 1367
V (1982) t. 1, ss. 1376	XVII (1994) t. 2, ss. 1281
V (1982) t. 2, ss. 2497	XVIII (1995) t. 1, ss. 2054
V (1982) t. 3, ss. 1751	XVIII (1995) t. 2, ss. 1589
VI (1983) t. 1, ss. 1730	XIX (1996) t. 1, ss. 1798
VI (1983) t. 2, ss. 1496	XIX (1996) t. 2, ss. 1206
VII (1984) t. 1, ss. 2016	XX (1997) t. 1, ss. 1799
VII (1984) t. 2, ss. 1708	XX (1997) t. 2, ss. 1230
VIII (1985) t. 1, ss. 2081	XXI (1998) t. 1, ss. 1669
VIII (1985) t. 2, ss. 1683	XXI (1998) t. 2, ss. 1483
IX (1986) t. 1, ss. 2204	XXII (1999) t. 1, ss. 1660
IX (1986) t. 2, ss. 2242	XXII (1999) t. 2, ss. 1396
X (1987) t. 1, ss. 1482	XXIII (2000) t. 1, ss. 1415
X (1987) t. 2, ss. 2582	XXIII (2000) t. 2, ss. 1463
X (1987) t. 3, ss. 1812	XXIV (2001) t. 1, ss. 1607
XI (1988) t. 1, ss. 1073	XXIV (2001) t. 2, ss. 1376
XI (1988) t. 2, ss. 2625	XXV (2002) t. 1, ss. 1290
XI (1988) t. 3, ss. 1405	XXV (2002) t. 2, ss. 1130
XI (1988) t. 4, ss. 2317	XXVI (2003) t. 1, ss. 1298
XII (1989) t. 1, ss. 1945	XXVI (2003) t. 2, ss. 1205
XII (1989) t. 2, ss. 1783	XXVII (2004) t. 1, ss. 1063
XIII (1990) t. 1, ss. 1885	XXVII (2004) t. 2, ss. 933
XIII (1990) t. 2, ss. 1888	XXVIII (2005), ss. 333

- NP I – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, I (1978), Poznań–Warszawa 1987, ss. 220
 NP II, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 1, Poznań 1990, ss. 793
 NP II, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, II (1979) t. 2, Poznań 1992, ss. 753
 NP III, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 1, Poznań–Warszawa 1985, ss. 875
 NP III, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, III (1980) t. 2, Poznań–Warszawa 1986, ss. 924
 NP IV, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 1, Poznań 1989, ss. 611
 NP IV, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IV (1981) t. 2, Poznań 1989, ss. 572
 NP V, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 1, Poznań 1993, ss. 877
 NP V, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, V (1982) t. 2, Poznań 1996, ss. 1004
 NP VI, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 1, Poznań 1998, ss. 852
 NP VI, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VI (1983) t. 2, Poznań 1999, ss. 686
 NP VII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 1, Poznań 2001, ss. 924
 NP VII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VII (1984) t. 2, Poznań 2002, ss. 827
 NP VIII, 1 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 1, Poznań 2003, ss. 1076
 NP VIII, 2 – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, VIII (1985) t. 2, Poznań 2004, ss. 856
 NP IX – Jan Paweł II, *Nauczanie papieskie*, IX (1986) t. 1, Poznań 2005, ss. 999

ORpol. - „L'Osservatore Romano” wydanie polskie 1(1980) –

1978

1. *W perspektywie życia* (Przed modlitwą Anioł Pański, 1 XI), NP I, s. 38-39; toż: *La vita oltre la morte nel disegno della salvezza*, IGP I, s. 87-88.

1979

2. *Nowe życie w świetle Chrystusa* (Homilia w czasie Wigilii Paschalnej, 14 IV), NP II, 1, s. 379-380; toż: *La nuova vita nella luce di Cristo*, IGP II [1], s. 907-910.

1980

3. *Wielki Post czasem nawrócenia* (Przed modlitwą Anioł Pański, 2 III), NP III, 1, s. 207-208; toż: *La quaresima, tempo di conversione*, IGP III, 1, s. 497-500.

4. Encyklika o Bożym miłosierdziu *Dives in misericordia* (30 XI), NP III, 2, s. 755-784; toż: *Lettera Enciclica Dives in misericordia* (30 XI), IGP III, 2, s. 1483-1574.

1981

5. *Droga Krzyżowa w Koloseum* (Wielki Piątek, 17 IV), NP IV, 1, s. 460-462; toż: *L'amore della croce è più forte della morte*, IGP IV, 1, s. 960-963.

6. *Godzina zwycięstwa Chrystusa nad śmiercią* (Homilia w czasie Wigilii Paschalnej, 18 IV), NP IV, 1, s. 464-466; toż: *L'ora della vittoria di Cristo è l'ora più grande della storia*, IGP IV, 1, s. 969-972.

7. *Przebaczenie* (Audiencja generalna, 21 X), NP IV, 2, s. 197-202; toż: *Il perdono è una grazia e un mistero del cuore umano*, IGP IV, 2, s. 469-477.

8. *Za tych, którzy spoczywają na cmentarzach świata* (Na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), NP IV, 2, s. 227-228; toż: *Le beatitudini, codice evangelico della santità*, IGP IV, 2, s. 529-530.

1982

9. *Duch przekona świat o grzechu* (Przed modlitwą Anioł Pański, 28 III), NP V, 1, s. 460-462; toż: *Riconciliazione e penitenza*, IGP V, 1, s. 1027-1030.

10. *Nie umrę, ale żył będę* (Homilia w czasie Wigilii Paschalnej, 10 IV), NP V, 1, s. 520-522; toż: *Il sepolcro vuoto testimonia la nascita di una "nuova vita"*, IGP V, 1, s. 1164-1167.

11. *Męczennik miłości* (Homilia na kanonizację bł. Maksymiliana Kolbe, 10 X), NP V, 2, s. 521-533; toż: *Il sacrificio di tutta la sua vita sigillata con la morte di martire per un fratello*, IGP V, 3, s. 753-759.

1983

12. *Pokuta – synonim nawrócenia* (Audiencja generalna, 12 II), NP VI, 1, s. 202-205; toż: *La quaresima e l'Anno Santo della Redenzione ci invitano alla penitenza*, IGP VI, 1, s. 430-438.

13. *Czas wejścia w siebie* (Homilia w Środę Popielcową, 16 II), NP VI, 1, s. 207-208; toż: *Tempo di conversione e di riconciliazione*, IGP VI, 1, s. 442-445.

14. *Inauguracja Roku Odkupienia 1983* (25 III), NP VI, 1, s. 389-392; toż: *Questa è la porta del Signore; Che tutti si convertano all'amore*, IGP VI, 1, s. 811-817.

15. *Przemawiaj do nas mową Twego Krzyża* (Homilia na zakończenie Drogi Krzyżowej w Koloseum, 1 IV), NP VI, 1, s. 412-413; toż: *Il mondo non ci renda ciechi. Prevalga il peso della Croce!*, IGP VI, 1, s. 868-870.

16. *Odpowiedź* (Homilia w Wigilię Paschalną, 2-3 IV), NP VI, 1, s. 419-420; toż: *Rileggere il mistero della Pasqua del Signore nella prospettiva della nostra risurrezione*, IGP VI, 1, s. 879-881.

17. *Nasz świat potrzebuje nawrócenia* (Przemówienie w Grocie Massabielle, 14 VIII), NP VI, 2, s. 80-82; toż: *Conversione e penitenza per un mondo che ha smarrito la coscienza del peccato*, IGP VI, 2, s. 196-201.

18. *Radość świętych obcowania* (Homilia podczas Mszy św. na cmentarzu Terano, 1 XI), NP VI, 2, s. 432-433; toż: *Nella comunione dei Santi il ricordo dei fratelli defunti*, IGP VI, 2, s. 956-960.

1984

19. *Pojednanie z Bogiem i z braćmi* (Audiencja generalna, 29 II), NP VII, 1, s. 258-261; toż: *Il perdono di Dio ci prova ad una conversione radicale*, IGP VII, 1, s. 566-573.

20. *Zadośćuczynienie* (Audiencja generalna, 7 III), NP VII, 1, s. 290-294; toż: *Il Papa ricorda che la vita è una lotta contro il male*, IGP VII, 1, s. 631+639.

21. *Wyznanie grzechów* (Audiencja generalna, 21 III), NP VII, 1, s. 337-341; toż: *L'accusa personale delle colpe come elemento insostituibile della penitenza*, IGP VII, 1, s. 720-728.

22. *Noc najświętszego oczekiwania* (Homilia w czasie Wigilii Paschalnej, 21 IV), NP VII, 1, s. 508-510; toż: *Con il battesimo siamo associati alla vita nuova di Cristo*, IGP, VII, 1, s. 1092-1095.

23. *Śmierć oddaje nas Bogu w Jezusie Chrystusie* (Homilia na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), NP VII, 2, s. 539-541; toż: *Con la morte si apre per l'uomo la dimensione della vita eterna*, IGP VII, 2, s. 1085-1090.

1985

24. *Prochem jesteś...* (Audiencja generalna, 20 II), NP VIII, 1, s. 289-293; toż: *Iniziamo il cammino quaresimale decisi a lottare contro il peccato*, IGP VIII, 1, s. 528-535.

25. *Znak popiołu* (Homilia podczas mszy św. w Środę Popielcową, 20 II), NP VIII, 1, s. 295-296; toż: *La Quaresima: tempo di Caritas, di conversione e di salvezza*, IGP VIII, 1, s. 539-542. *Czyny pokutne* (Przed modlitwą Anioł Pański, 3 III), NP VIII, 1, s. 317-318; toż: *La vera conversione esige atti di penitenza*, IGP VIII, 1, s. 582-585.

26. *Słowa wypowiedziane z wysokości krzyża* (Homilia na zakończenie Drogi Krzyżowej w Koloseum, 5 IV), NP VIII, 1, s. 472-474; toż: *Le parole di Cristo sulla Croce testamento della nostra redenzione*, IGP VIII, 1, s. 916-919.

27. *Życie wieczne przejawia się w świętych obcowaniu* (Homilia na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), NP VIII, 2, s. 603-605; toż: *La vita eterna si manifesta nella comunione dei santi*, IGP VIII, 2, s. 1166-1169.

1986

28. *Uznaję nieprawość swoją* (Przed modlitwą Anioł Pański, 16 II), NP IX, 1, s. 245-247; toż: *Soltanto nella verità l'uomo si incontra con Dio*, IGP IX, 1, s. 473-475.

29. *Paenitenimi!* (Przed modlitwą Anioł Pański, 2 III), NP IX, 1, s. 295-296; toż: *L'uomo non si abitua a vivere col peccato*, IGP IX, 1, s. 583-584.

30. *Którym odpuscicie grzechy są im odpuszczone* (Przed modlitwą Anioł Pański, 9 III), NP IX, 1, s. 326-327; toż: *Il Sacramento della Penitenza racchiude in sé la potenza salvifica della Croce e della Risurrezione*, IGP IX, 1, s. 644-646.

31. *Pascha Kościoła – przejście ku życiu* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 29 III), NP IX, 1, s. 447-449; toż: *Cristo ha distrutto alle radici l'eredità del peccato*, IGP IX, 1, s. 883-886.

32. Encyklika *Dominum et vivificantem* (18 V), NP IX, 2, s. 748-801; toż: *Lettera Enciclica sullo Spirito Santo Dominum et vivificantem*, IGP IX, 1, s. 1470-1623.

1987

33. *Nawrócenie jest odbudowaniem prawdy* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 4 III), ORpol. 8(1987) nr 3, s. 16-17; toż: *Quaresima: la ricostruzione della merita di tutto ciò che facciamo e che siamo*, IGP X, 1, s. 499-501.

34. *Ty zadasz śmierć śmierci* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 18 IV), ORpol. 8(1987) nr 4, s. 6; toż: *La notte si sposta verso l'alba: è l'ora di camminare in una vita nuova, come Cristo*, IGP X, 1, s. 1359-1362.

35. *La chiamata della verità e del bene sale oltre la morte e oltre la tomba* [Wezwanie prawdy i dobra przekracza śmierć i grób] (Homilia na cmentarzu Campo Verano, 1 XI), IGP X, 3, s. 985-988.

1988

36. *Przywróć mi radość z Twojego zbawienia* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 17 II), ORpol. 9(1988) nr 2, s. 19; toż: *La merita sul peccato svela all'uomo d'oggi la dimensione fondamentale della sua identità*, IGP XI, 1, s. 463-466.

37. *Lumen Christi* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 2 IV), ORpol. 9(1988) nr 3-4, s. 9; toż: *Con la potenza della Pasqua di Cristo sovrabbondano la grazia e la vita*, IGP XI, 1, s. 801-804.

38. *Dzień Paschy trwa* (Audiencja generalna, 6 IV), ORpol. 9(1988) nr 3-4, s. 13-14; toż: *I cristiani testimoni della Pasqua*, IGP XI, 1, s. 824-834.

39. *Odpowiedź człowiekowi, który się lęka* (Homilia podczas Mszy św., Salzburg 26 VI), ORpol. 9(1988) nr 8, s. 19-20; toż: *Le paure dell'uomo aspettano di essere riscattate dai valori della speranza della nostra fede*, IGP XI, 2, s. 2184-2192.

40. *Chrystus jest Zbawicielem, wyzwala bowiem człowieka z niewoli grzechu* (Audiencja generalna 27 VII), ORpol. 9(1988) nr 7, s. 9; toż: *Gesù liberatore: egli libera l'uomo dalla schiavitù del peccato*, IGP XI, 3, s. 183-192.

41. *Chrystus wyzwala człowieka z niewoli grzechu do wolności w prawdzie* (Audiencja generalna 3 VIII), ORpol. 9(1988) nr 8, s. 13; toż: *Gesù libera l'uomo dalla schiavitù del peccato verso la libertà nella verità*, IGP XI, 3, s. 205-216.

42. *Jezus Chrystus – wzór zbawczej przemiany człowieka* (Audiencja generalna 17 VIII), ORpol. 9(1988) nr 8, s. 14; toż: *Gesù Cristo modello perfetto ed efficace della trasformazione salvifica dell'uomo*, IGP XI, 3, s. 394-404.

43. *Znaczenie cierpienia i śmierci Chrystusa* (Audiencja generalna 19 X), ORpol. 9(1988) nr 10-11, s. 20; toż: *Valore della sofferenza e della morte di Cristo*, IGP XI, 3, s. 1265-1274.

44. *Chrystus jest ofiarą przebłagalną „za grzechy całego świata”* (Audiencja generalna 26 X), ORpol. 9(1988) nr 10-11, s. 21; toż: *Valore sostitutivo e rappresentativo del sacrificio di Cristo vittima di espiazione “per i peccati” di tutto il mondo*, IGP XI, 3, s. 1330-1341.

45. *Uroczystość Wszystkich Świętych* (Przed modlitwą Anioł Pański, 1 XI), ORpol. 9(1988) nr 10-11, s. 22; toż: *Nel Sacrificio della Messa Cristo Gesù si fa intercessore per i vivi e per defunti*, IGP XI, 4, s. 1407-1408.

46. *È del Signore l'uomo che in tanti cimiteri è affidato alla terra dopo la morte del corpo* [Do Pana należy człowiek, który na cmentarzach powierzany jest ziemi po

śmierci ciała] (Homilia podczas Mszy św. na cmentarzu Campo Verano), IGP XI, 4, s. 1409-1412.

47. *Bym w domu Pańskim przebywał po wszystkie dni* (Audiencja generalna, 2 XI), ORpol. 9(1988) nr 12, s. 7, toż: *Cristo ha saputo fare della morte un atto di offerta e di amore*, IGP XI, 4, s. 1413-1419.

1989

48. *Zstąpił do piekieł* (Audiencja generalna, 11 I), ORpol. 10(1989) nr 1-2, s. 17-18; toż: *Discese agli inferi: la potenza della morte sacrificale di Cristo*, IGP XII, 1, s. 74-83.

49. *Czas pokuty* (Audiencja generalna, 8 II), ORpol. 10(1989) nr 1-2, s. 20; toż: *La Quaresima: richiamo speciale a riconoscere il primato a Dio nella vita quotidiana*, IGP XII, 1, s. 310-316.

50. *Gdzie On jest teraz?* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej, 24 III), ORpol. 10(1989) nr 3, s. 5-6; toż: *Dopo la morte di Cristo si stese un grande silenzio*, IGP XII, 1, s. 650-653.

51. *I wyprowadził swój lud z domu niewoli* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 25 III), ORpol. 10(1989) nr 3, s. 6; toż: *Sull'orizzonte di noi tutti si svela la verità su di lui, il vivente*, IGP XII, 1, s. 658-659.

52. *Człowiek – pielgrzym Absolutu* (Homilia podczas Mszy św. na cmentarzu Verano, 1 XI), ORpol. 10(1989) nr 11-12, s. 27; toż: *Attraverso tutti i segni della morte dell'uomo Gesù Cristo annunzia la verità della vita eterna*, IGP XII, 2, s. 1142-1144.

53. *Umrzeć w Chrystusie* (Przed modlitwą Anioł Pański, 5 XI), ORpol. 10(1989) nr 10-11, s. 24; toż: *Il cuore di Gesù Cristo speranza e sicurezza per chi muore in lui*, IGP XII, 2, s. 1159-1161.

1990

54. *Nawracajcie się* (Audiencja generalna, 28 II), ORpol. 11(1990) nr 2-3, s. 3; toż: *La potenza della redenzione non conosce frontiere*, IGP XIII, 1, s. 554.

55. *Sam na sam z Ojcem* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 28 II), ORpol. 11(1990) nr 2-3, s. 6; toż: *La verità lacerante che Dio dice all'uomo nel segreto quaresimale: "Lasciatevi riconciliare"*, IGP XIII, 1, s. 559-561.

56. *Jesteśmy wezwani do uczestnictwa w Krzyżu Chrystusa* (Audiencja generalna, 11 IV), ORpol. 11(1990) nr 4, s. 19-20; toż: *Siamo chiamati anche noi a condividere la croce di Cristo*, IGP XIII, 1, s. 868-867.

57. *Sakrament Chrystusowego Przejścia* (Homilia w czasie Wigilii Paschalnej, 14 IV), ORpol. 11(1990) nr 4, s. 17-18; toż: *La Chiesa gioisce del vostro battesimo*, IGP XIII, 1, s. 899-900.

58. *Ufajcie, Jam zwyciężył świat* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 15 IV), ORpol. 11(1990) nr 4, s. 18; toż: *Il mondo comprende di nuovo che l'uomo non può vivere senza Dio*, IGP XIII, 1, s. 901-910.

59. *Ofiara Jezusa Chrystusa* (Audiencja generalna, 1 VIII), ORpol. 11(1990) nr 7-8, s. 23-24; toż: *Lo Spirito Santo nel sacrificio di Gesù Cristo*, IGP XIII, 2, s. 172-181.

60. *Zmartwychwstanie Chrystusa* (Audiencja generalna, 8 VIII), ORpol. 11(1990) nr 7-8, s. 24-25; toż: *Lo Spirito Santo nella Risurrezione di Gesù*, IGP XIII, 2, s. 191-201.

1991

61. *Pokuta jest warunkiem prawdziwej radości* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 13 II), ORpol. 12(1991) nr 2-3, s. 40; toż: *Non possiamo qui vivere in altro modo se non ritornando a Dio*, IGP XIV, 1, s. 368-369.

62. *Wielki Post 1991* (Audiencja generalna, 13 II), ORpol. 12(1991) nr 2-3, s. 46-47; toż: *Itinerario quaresimale*, IGP XIV, 1, s. 358-367.

63. *Święte Triduum miłości i przebaczenia* (Audiencja generalna, 27 III), ORpol. 12(1991) nr 4, s. 43; toż: *La Pasqua è il culmine e il centro dell'anno liturgico*, IGP XIV, 1, s. 646-655.

64. *Ofiara Krzyża i dar Ducha* (Homilia podczas Mszy św. poświęcenia olejów, Wielki Czwartek 28 III), ORpol. 12(1991) nr 4, s. 32; toż: *È questo il giorno della nascita del nostro sacerdozio ministeriale nella Chiesa*, IGP XIV, 1, s. 656-658.

65. *Duch Święty działający w tajemnicy Krzyża* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Koloseum, 29 III), ORpol. 12(1991) nr 4, s. 37; toż: *Sulla croce è sconfitto il potere del male ed in ogni uomo sofferente, perseguitato, stanco e sfiduciato la speranza rinasce*, IGP XIV, 1, s. 662-664.

66. *Z Chrystusem, naszą Paschą, wszystko jest możliwe* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 31 III), ORpol. 12(1991) nr 4, s. 38-39; toż: *Nel messaggio pasquale a Roma e al mondo un invito all'umanità a risorgere con Cristo*, IGP XIV, 1, s. 668-678.

67. *Serce Jezusa bogate w miłosierdzie* (Przed modlitwą Anioł Pański, 16 VI), ORpol. 12(1991) nr 7, s. 47; toż: *Il Sacro Cuore di Gesù è principio e fondamento di pace e di vera speranza*, IGP XIV, 1, s. 1679-1680.

68. *Duch Święty – zadatek eschatologicznej nadziei* (Audiencja generalna, 3 VII), ORpol. 12(1991) nr 7, s. 40-41; toż: *Lo Spirito Santo, caparra della speranza escatologica e fonte della perservanza finale*, IGP XIV, 2, s. 27-36.

69. *I Santi sono coloro che hanno realizzato il programma del Discorso della Montagna* [Świętymi są ci, którzy zrealizowali program Kazania na Górze], (Audiencja generalna, 1 XI), IGP, XIV, 2, s. 1030-1031.

70. *Kim są święci?* (Homilia podczas Mszy św. na cmentarzu Flaminio, 1 XI), ORpol. 12(1991) nr 12, s. 40; toż: *Il cimitero: luogo di dolore del cuore umano e di speranza cristiana ispirata dalla fede*, IGP XIV, 2, s. 1052-1054.

1992

71. *Trzeba rozrywać serca, aby nie zaskorupiały w grzechu* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 4 III), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 26-27; toż: *Occorre rientrare in se stessi perchè il peccato non diventi abitudine*, IGP XV, 1, s. 549-551.

72. *Pokuta w Kościele – wspólnotnie kapłańskiej i sakramentalnej* (Audiencja generalna, 15 IV), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 40-41; toż: *Nella Chiesa, comunità sacerdotale e sacramentale, la Penitenza*, IGP XV, 1, s. 1106-1115.

73. *Zbawcza moc Krzyża*, (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Kolo-seum, 17 IV), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 30-31; toż: *“La Via Crucis” accompagna la storia dell’uomo*, IGP XV, 1, s. 1122-1123.

74. *Śmierć nie ma już władzy nad człowiekiem* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 18 IV), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 31-32; toż: *In questa notte Cristo ha gettato la luce della vita sulla morte umana*, IGP XV, 1, s. 1126-1128.

75. *Prawo Krzyża i radość zmartwychwstania* (Audiencja generalna, 22 IV), ORpol. 13(1992) nr 6, s. 41-42; toż: *Noi aspettiamo dal Cristo trionfante un nuovo impulso d’amore*, IGP XV, 1, s. 1144-1155.

76. *Żyj w Bogu Jego życiem* (Homilia podczas Mszy św. na cmentarzu Verano, 1 XI), ORpol. 14(1993) nr 1, s. 41; toż: *Nella commemorazione dei defunti è riassunta l’intera storia dell’uomo*, IGP XV, 2, s. 471-473.

1993

77. *Wszyscy potrzebujemy nawrócenia* (Przed modlitwą Anioł Pański, 24 I), ORpol. 14(1993) nr 3, s. 51-52; toż: *È il tempo convertirsi a Dio accogliendo il suo Vangelo di speranza e di pace*, IGP XVI, 1, s. 166-168.

78. *Trzeba żyć w całej prawdzie* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 24 II), ORpol. 14(1993) nr 4, s. 46-47; toż: *La Quaresima, tempo di conversione nella prospettiva della risurrezione e della vita*, IGP XVI, 1, s. 522-524.

79. *Czas powrócić do Boga* (Przed modlitwą Anioł Pański, 7 III), ORpol. 14(1993) nr 5-6, s. 55-56; toż: *È ora di tornare a Dio!*, IGP XVI, 1, s. 588-591.

80. *Krzyż jest drogą życia* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Kolo-seum, 9 IV), ORpol. 14(1993) nr 5-6, s. 30-31; toż: *Nei moderni “Colossei” d’Europa e del mondo in Oriente e in Occidente, i cristiani hanno saputo adorare la croce col sacrificio della propria vita*, IGP XVI, 1, s. 860-862.

81. *Zmartwychwstał* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 10 IV), ORpol. 14(1993) nr 5-6, s. 31-32; toż: *È risorto: questo è l’annuncio che rinnova completamente l’orizzonte della storia dell’uomo*, IGP XVI, 1, s. 868-871.

82. *Chrystus obdarzył nas życiem* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 11 IV), ORpol. 14(1993) nr 5-6, s. 32-33; toż: *Con il cuore gonfio di dolore, vi supplico: fermate la guerra!*, IGP XVI, 1, s. 872-882.

83. *Zmartwychwstanie Chrystusa fundamentem wiary* (Audiencja generalna, 14 IV), ORpol. 14(1993) nr 7, s. 39-40; toż: *La Pasqua: Centro dell’anno liturgico, fulcro della vita del cristiano*, IGP XVI, 1, s. 885-894.

84. Encyklika *Veritatis splendor* (6 VIII), ORpol. 14(1993) nr 10, s. 4-47; toż: *Lettera Enciclica Veritatis splendor*, IGP XVI, 2, s. 156-375.

85. *Głosmy nadzieję i zbawienie dla wszystkich* (Przed modlitwą Anioł Pański, 8 VIII), ORpol. 14(1993) nr 11, s. 49; toż: *A Denver grideramo, con la voce generosa dei giovani, l’impegno della Chiesa per la vita e per la pace*, IGP XVI, 2, s. 376-379.

86. *Powołani do świętości* (Przed modlitwą Anioł Pański, 1 XI), ORpol. 15(1994) nr 1, s. 50; toż: *Sintonia spirituale con la moltitudine dei “puri di cuore”*, IGP XVI, 2, s. 1197-1198.

87. *Ofiara, która ogrania żywych i umarłych* (Homilia podczas Mszy św. na cmentarzu Verano, 1 XI), ORpol. 15(1994) nr 1, s. 21; toż: *In questo giorno della*

Redenzione compiuta da Cristo abbraccio nella comune preghiera tutti i defunti, IGP XVI, 2, s. 1199-1202.

1994

88. *Wielki Post w życiu Kościoła* (Audiencja generalna, 16 II), ORpol. 15(1994) nr 4, s. 34-35; toż: *L'imposizione delle ceneri è l'inizio di un cammino spirituale che ci porta a rivivere il Mistero della Pasqua*, IGP XVII, 1, s. 491-500.

89. *Znak uniżenia i przemiany* (Homilia podczas msz św. w Środę Popielcową, 16 II), ORpol. 15(1994) nr 4, s. 30; toż: *Oggi incomincia il tempo di una grande trasfigurazione*, IGP XVII, 1, s. 504-506.

90. *Człowiek jest zakorzeniony w Krzyżu* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Koloseum, 1 IV), ORpol. 15(1994) nr 5, s. 9-10; toż: *Non sia svuotata la Croce di Cristo! Questo è il grido della nuova evagelizazione*, IGP XVII, 1, s. 856-858.

91. *Radość nocy wielkanocnej* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej, 2 IV), ORpol. 15(1994) nr 5, s. 10-11; toż: *La Veglia Pasquale: una chiamata alla gioia*, IGP XVII, 1, s. 861-863.

92. *Ojciec miłosierdzia* (Przed modlitwą Anioł Pański, 10 IV), ORpol. 15(1994) nr 8, s. 42; toż: *Apparendo dopo la Risurrezione, Gesù inaugura il tempo del grande perdono*, IGP XVII, 1, s. 924-926.

93. *Przebaczyć i prosić o przebaczenie* (Homilia podczas mszy św. w Zagrzebiu, 11 IX), ORpol. 15(1994) nr 11, s. 21-23; toż: *Il futuro delle Nazioni Balcaniche ha un solo nome: pace!*, IGP XVII, 2, s. 282-287.

94. List apostolski *Tertio millennio adveniente* (10 XI), ORpol. 15(1994) nr 12, s. 4-22; toż: *Lettera Apostolica Tertio millennio adveniente*, IGP XVII, 2, s. 664-743.

1995

95. *Człowiek uczestniczy w wieczności Boga* (Homilia w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki, 1 I), ORpol. 16(1995) nr 1, s. 21-23; toż: *1995: un nuovo anno, un nuovo tratto del tempo umano compreso nell'eternità di Dio*, IGP XVIII, 1, s. 1-5.

96. *Pojednajcie się z Bogiem* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 1 III), ORpol. 16(1995) nr 5, s. 20-21; toż: *Entriamo nell' "abisso della Passione di Cristo" per sperimentare la gioia della Risurrezione*, IGP XVIII, 1, s. 451-454.

97. *Rola kapłana w sakramencie pokuty* (Przemówienie do członków Penitencjarii Apostolskiej 18 III), ORpol. 16(1995) nr 5, s. 14-16; toż: *Lucidità di giudizio e carità pastorale per una dedizione sempre più generosa nel servizio penitenziale*, IGP XVIII, 1, s. 528-536.

98. *Ojciec miłosierdzia* (Homilia podczas Mszy św. w parafii Matki Bożej Różańcowej w Rzymie, 26 III), ORpol. 16(1995) nr 5, s. 24-25; toż: *L'omelia durante la celebrazione eucaristica*, IGP XVIII, 1, s. 866-870.

99. *Z Chrystusem zmartwychwstała nadzieja* (Homilia w Wigilię Paschalną, 15 IV), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 52-53; toż: *Per ogni cuore umano assetato di luce e di salvezza è risorta con Cristo la speranza*, IGP XVIII, 1, s. 988-991.

100. *Kościół głosi Ewangelię życia mocą Zwycięzcy śmierci* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 16 IV), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 53-54; toż: *Con la forza di colui che ha vinto la morte la Chiesa annunzia il Vangelo della vita*, IGP XVIII, 1, s. 992-994.

101. *Orędzie Chrystusa Miłosiernego* (Homilia podczas Mszy św. w Kościele Ducha Świętego „in Sassia” w Rzymie, 23 IV), ORpol. 16(1995) nr 6, s. 55-56; toż: *Noi uomini di questo secolo, desideriamo ringraziare il Signore per il messaggio della Divina Misericordia*, IGP XVIII, 1, s. 1029-1035.

102. *Światłość wieczna niech im świeci* (Homilia podczas Mszy św. w podziemiach Bazyliki św. Piotra, 1 XI), ORpol. 17(1996) nr 1, s. 44; toż: *Il pellegrinaggio del ricordo e della preghiera attraverso i cimiteri di Roma e del mondo*, IGP XVIII, 2, s. 1009-1012.

1996

103. *Czas nawrócenia i pojednania z Bogiem i ludźmi* (Audiencja generalna, 21 II), ORpol. 17(1996) nr 4, s. 59-60; toż: *Quaresima 1996: l'avvio corale di un cammino di conversione in preparazione al Grande Giubileo*, IGP XIX, 1, s. 384-392.

104. *Nawracajcie się i wierzcie Ewangelii* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 21 II), ORpol. 17(1996) nr 4, s. 58-59; toż: *Nel Mercoledì delle Ceneri la verità sulla risurrezione*, IGP XIX, 1, s. 393-397.

105. *Znaczenie pokuty* (Przed modlitwą Anioł Pański, 25 II), ORpol. 17(1996) nr 6, s. 39-40; toż: *La penitenza: Un tema vitale per ogni uomo e per la stessa società*, IGP XIX, 1, s. 479-480.

106. *Niech nikt nie lęka się światłości Chrystusa* (Homilia w Wigilię Paschalną, 6 IV), ORpol. 17(1996) nr 5, s. 43-44; toż: *Nessuno abbia timore della luce di Cristo! Il suo Vangelo è per la vita, la pace, la libertà di ogni uomo*, IGP XIX, 1, s. 934-937.

107. *Miłość zwyciężyła nienawiść* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 7 IV), ORpol. 17(1996) nr 5, s. 44-45; toż: *Una preghiera sublime ed una concreta invocazione di riscatto*, IGP XIX, 1, s. 938-949.

1997

108. *Co znaczy nawrócić się?* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 12 II), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 12; toż: *Elemosina, preghiera, digiuno: espressione dell'incontro intimo con Dio*, IGP XX, 1, s. 271-273.

109. *Najgłębszy sens wydarzeń Wielkiego Tygodnia* (Homilia podczas Mszy św. w kościele Najświętszego Zbawiciela „in Lauro” w Rzymie, 16 III), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 20-21; toż: *L'omelia durante la concelebrazione eucaristica*, IGP XX, 1, s. 304-307.

110. *Krzyż jaśnieje niezwykłą mocą* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Koloseum, 28 III), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 29; toż: *Il mistero dell'agonia e della morte del Signore continua anche ai nostri giorni*, IGP XX, 1, s. 547-549.

111. *Wiemy, że zmartwychwstał* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 30 III), ORpol. 18(1997) nr 4-5, s. 31; toż: *La forza del Risorto sostiene coloro che cercano di consolidare la pace e la democrazia*, IGP XX, 1, s. 556-560.

112. *We wspólnocie świętych* (Przed modlitwą Anioł Pański, 1 XI), ORpol. 18(1997) nr 12, s. 41; toż: *Maria rimane nei secoli e nell'eternità al vertice della comunione dei santi*, IGP XX, 2, s. 727-728.

1998

113. *Niech każde serce otworzy się na Boga* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 25 II), ORpol. 19(1998) nr 4, s. 40; toż: *La Quaresima, tempo di grazia e di rigenerazione spirituale*, IGP XXI, 1, s. 431-433.

114. *Paschalne Triduum męki i zmartwychwstania Chrystusa* (Audiencja generalna, 8 IV), ORpol. 19(1998) nr 5-6, s. 27; toż: *Triduo Sacro: gli eventi centrali della storia della salvezza*, IGP XXI, 1, s. 715-722.

115. *Przypatrz się, człowieku, jaka jest twa godność* (Homilia w Wigilię Paschalną, 11 IV), ORpol. 19(1998) nr 5-6, s. 31; toż: *Cristo sconfiggendo in questa Santa Notte la morte schiude dinanzi all'uomo le porte della vita e dell'immortalità*, IGP XXI, 1, s. 738-741.

1999

116. *Czas nawrócenia* (Audiencja generalna, 17 II), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 38-39; toż: *La Quaresima è il tempo di una particolare sollecitudine di Dio*, IGP XXII, 1, s. 386-392.

117. *Przez śmierć do pełni życia* (Homilia podczas Mszy św. w Środę Popielcową, 17 II), ORpol. 20(1999) nr 4, s. 39-40; toż: *Il digiuno e l'elemosina rivestono un'importante valenza comunitaria e sociale*, IGP XXII, 1, s. 393-396.

118. *W nocy cierpienia krzyż jest pochodnią* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Koloseum, 2 IV), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 20-21; toż: *Padre, nelle tue mani affido il mio spirito. Questo grido di Cristo sofferente è una parola che apre. Significa un'apertura sul futuro*, IGP XXII, 1, s. 684-687.

119. *Pascha Chrystusa nadzieja świata* (Homilia w Wigilię Paschalną, 3 IV), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 21; toż: *La grande "notte di veglia" del Padre*, IGP XXII, 1, s. 688-690.

120. *Przyjmując śmierć Chrystus zwyciężył śmierć* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 4 IV), ORpol. 20(1999) nr 5-6, s. 22-23; toż: *Il messaggio "Urbi et Orbi"*, IGP XXII, 1, s. 691-703.

121. *Sakrament pokuty* (Audiencja generalna, 15 IX), ORpol. 21(2000) nr 1, s. 36-37; toż: *Il sacramento della penitenza*, IGP XXII, 2, s. 347-355.

122. *Rok łaski i miłosierdzia* (Homilia podczas uroczystości otwarcia Drzwi Świętych, 25 XII), ORpol. 21(2000) nr 2, s. 19-20; toż: *Chiesa di Roma, oggi il Signore Ti visita per aprire davanti a te questo anno di grazia e di misericordia!*, IGP XXII, 2, s. 1261-1264.

2000

123. *Przebaczamy i prosimy o przebaczenie* (Homilia podczas liturgii Dnia Przebaczenia, 12 III), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 41-42; toż: *Perdoniamo e chiediamo perdono!*, IGP XXIII, 1, s. 351-355.

124. *Otwórzmy serce Chrystusowi* (Rozważanie na zakończenie Drogi Krzyżowej w Koloseum, 21 IV), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 21; toż: *Le parole del Santo Padre al termine della "Via Crucis"*, IGP XXIII, 1, s. 657-659.

125. *Grób pusty – nadzieja* (Homilia podczas Wigilii Paschalnej na placu św. Piotra, 22 IV), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 21-22; toż: *Questa notte di veglia porta a compimento quella del Natale. Betlemme e il Calvario richiamano lo stesso mistero*, IGP XXIII, 1, s. 660-663.

126. *Chrystus zwyciężył śmierć i ofiarował człowiekowi dziedzictwo życia* (Orędzie Wielkanocne „Urbi et Orbi”, 23 IV), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 23-24; toż: *Il cieco egoismo di pochi non prevalga sul grido di dolore di molti*, IGP XXIII, 1, s. 664-667.

127. *Dar Boży dla naszych czasów* (Homilia podczas kanonizacji bł. Faustyny Kowalskiej, 30 IV), ORpol. 21(2000) nr 6, s. 25; toż: *Suor Faustina Kowalska, umile figlia della Polonia, ha soffertamente e gioiosamente testimoniato il messaggio della Divina Misericordia proiettandolo verso il terzo millennio*, IGP XXIII, 1, s. 703-708.

2001

128. *Psalm 51 - zmituj się nade mną, Boże* (Audiencja generalna, 24 X), ORpol. 23(2002) nr 3, s. 52-53; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXIV, 2, s. 607-609.

2002

129. *Psalm 51 – błaganie pokutnika* (Audiencja generalna, 8 V), ORpol. 23(2002) nr 7-8, s. 49-50; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXV, 1, s. 702-705.

130. *Psalm 51 – błaganie grzesznika* (Audiencja generalna, 4 XII), ORpol. 24(2003) nr 3, s. 33-34; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXV, 2, s. 817-819.

2003

131. *Psalm 51 – błaganie pokutnika* (Audiencja generalna, 30 VII), ORpol. 24(2003) nr 11-12, s. 35; toż: *Salmo 50: Pietà di me, o Signore*, IGP XXVI, 2, s. 87-89.